

Pri obnem zboru so se spremenila pravila društva v toliko, da se ne prirajajo pevske slavnosti vsako leto, ampak vsako tretje leto. Predsednikom se zopet izvoli dosedanji predsednik gosp. Zupančič. Častnim članom se imenujeta g. Matej Hubad, koncertni vodja »Glasbene Matice«, in učitelj dr. Romih na Krškem.

Pri koncertu je sodelovalo nad 100 pevcev. Vršil se je koncert v veliki dvorani, katera je bila polna občinstva. Navdušenje je bilo veliko, in občinstvo je pevke in pevce zahvaljevalo z burnim ploskanjem. Vodil je koncert mladi, a spretni kapelnik iz Trsta g. Vogrič, kateremu je ga Francka Rapočeva poklonila v imenu mariborskih Slovenk laborov venec s slovenskim trakom. Več esmi se je moralo ponavljati.

Po koncertu je bila prosta zabava na prostornem dvorišču »Narodnega doma«, na katerem je zakraljevala kmalu zidane volja. V presledkih so peli pevci »Glasbene Matice« in pa mešani zbor iz Ljutomera pod večim vodstvom g. Zacherla. Krasni sopran in alt ljutomerskih slavčkov sta se splošno občudovala. Tudi na kegljišču se je prosto sestavljal močan moški zbor, ki je prepeval sebi in drugim v veselje in zabavo. Gosp. nadučitelj Porekar je prečital brzojavne pozdrave.

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

Nemški polkovnik Gaedke piše iz Inkova »Berl. Tagblattu«: »Poleg Kuropatkinove armade stoji še znatna sila ruskega vojaštva v severovzhodni Mandžuriji. Te so pod poveljstvom hrabrega Lineviča, katerega ime je na dobrem glasu še od zadnjih bojev v Kitajski in Mandžuriji. Govori se, da dobi kmalu znatne pomoči. Ko pride 17. armadni zbor, bo imel Kuropatkin 180.000 do 190.000 moč neposredno pod seboj. Trije daljši zbori, ki so na poti, mu bodo povišali število na 300.000. Če k temu prištejemo še čete Linevičeve, posadko portartursko in čete ob železnici, tedaj moremo reči, da bo ruskih vojakov početkom oktobra v Mandžuriji 450.000 do 500.000 moč. Druga polovica avgusta bo torej, prav kakor je Kuropatkin napovedal, čas, ko se začne razvijati ruska armada, kakor od nje pričakujejo v Evropi.

Iz Petrograda se z dne 3. avgusta poroča: General Kuropatkinjavlja carju: Naše čete so se umaknile 2. t. m. iz Hajčena po cesti proti Aušančanu, ne da bi jih pri tem kaj nadlegoval sovražnik. Kljub izredni vročini se je vršilo gibanje popolnoma redno. Da bi olajšali

pečem korakanje, imela je vsaka stotnja na razpolago nekaj voz za suknje in druge stvari. Dasi ravno so Rusi ukrenili vse potrebno, vendar je mnogo vojakov zadela solnčarica. Od vzhodnih čet ni došlo nobenih važnih poročil.

Petrograd, 8. avgusta. Kuropatkin brzojavlja carju: Včeraj je neprijatelj rekognosciral na naši južni strani. Ogenj naših topov je zažgal mesto Seučuanza, ki se nahaja 18 kilometrov severno-iztočno od Njučvana. Sovražnik je pobegnil, pustivši na bojišču topove, municijo in hrano. Begunce je preganjal ogenj naših topov. Istočasno so se naši kozaki navalili na japonsko konjenstvo proti mestu Tenčaku. Naši konjeniki so razpršili Japonce ter njih prednje čete izgnali iz Tolučia.

Na morju.

Berolin, 3. avgusta. »Berl. Tageblatt« poroča, da se je potopila japonska križarica »Kasuga«, ki je bila napravljena v Italiji. Seveda so to vest Japonci takoj preklicali, ker oni nočejo nikdar priznati svojih izgub. Vendar bo vest brzkone resnična, ker prihaja iz Nemčije.

Port Artur.

Berlin, 4. avgusta. Japonci so doživeli pred Port Arturjem strahovit poraz. Prvi naskok se jim je popolnoma ponesečil. Z vseh stališč so bili s silnimi izgubami vrženi nazaj. Granate, mine in trdnjave so jim napravile strašno škodo in jih na stotine porazile. 2000 beguncev iz Port Arturja pripoveduje v Čifu, da je padlo 15.000 Japoncev, Rusi pa so izgubili le 5000 moč.

Petrograd, 8. avgusta. Generalni poročnik Steselj je poslal carju iz Port Arturja naslednjo brzojavko: Srečen sem, da vam morem javiti, da so naše čete dne 27., 28. in 29. julija odbile vse navale Japoncev, katerim smo zadali ogromne izgube. Navdušenje naših čet je nepopisno. Brodovje je podpiralo boj, zadajajoč Japoncem izgube na straneh. V teh treh dneh so bile naše izgube 1000 vojakov in 40 častnikov, ki so ponajveč ranjeni. Izgube Japoncev cenimo na 10.000 moč. Te izgube so bile za sovražnika tako težke, da ni imel časa mrtve pokopati in ranjene vzeti seboj.

Petrograd, 8. avgusta. Iz Čifu poročajo, da ondi Kitajci pripovedujejo, da je bil 5. t. m. zopet hud napad na Port Artur. Japonci so bili z velikimi izgubami odbiti. Rusi imajo okolu 100 mrtvih, Japonci so izgubili zopet okolu 10.000 mrtvih in ranjenih. Poveljnik Stössel je osebno poveljeval.

združene s skoškim dvorcem, ugasniti. Vendar so se ljudje te njim neprijetne novotarije branili, kolikor in dokler se je dalo. In tako so tudi Pleterški odklanjali plačevanje dače, opiraje se na dotične listine, ki so jim bile ostale od Srbov.

Cesar Jožef II. je pri cerkvi Sv. Miklavža ustanovil lokalijo, Skoke izločil iz Slivnice ter je podredil novi župniji, ki pa ni dalje trajala nego le od 1785 do 1793.

Leta 1819 je cesar Franc zapovedal, da se kataster Marije Terezije popravi ter prenovi. Ta ukaz je bil povod, da so nastale občinske mape, ki se služijo sedaj. Za Skoke in okoliš se je mapa risala l. 1825; kakor je iz nje razvideti, so se razmere od tistih dob komaj znatno izpremenile. Pri tej priliki se je tudi odlok zastran svoboščin poostiril.

Najnovjšo dobo zgodovine Skok pojasnjuje tudi ustno poročilo starega moža, potomca Pleterškovih, ki se je rodil na frajarjevem. Ta mož je Peter Marat, rojen 1838. Oče mu je bil Peter Marat; ta se je rodil na Kranjskem, služil na Rogozi ter se priženil na frajarjevo; žena mu je bila Marija Pleteršek roj. 1806. Predniki Marije Pleteršek ter gospodarji na frajarjevem pa so s sedeči: Boštjan Pleteršek (roj. 1773) in Marija, Miha Pleteršek (1726) in Marija, Jurij Pleteršek (1690) in Helena ter Jurij Pleteršek in Ur-

Železnica okoli Bajkalskega jezera.

Petrograd, 4. avg. Železniški minister Hilkov pojde v nekaj dneh zopet k Bajkalskemu jezeru, da bo navzoč pri dokončanju železnice okoli jezera. Vsi predori so že dovršeni in tiri večinoma položeni. Koncem oktobra, ko postaja Bajkalsko jezero nemirno in za vožnjo nevarno, bo železnica že služila prometu.

Kak bo konec vojske?

Nemški stotnik Karol Tanera poroča »Schles. Ztg.« o izidu vojske: Na to vprašanje odgovarjati je zelo težavno, ker se pri tem vsak najlažje zmoti. Kar se tiče Port Arturja, jaz nisem nikakor mnenja generala Meckla, ki misli, da pade Port Artur v kratkem. Jaz sem mnenja, da bodo Japonci zavzeli trdnjavo, če jo bodo sploh zavzeli, šele zelo pozno, kar jim pa ne bo mnogo koristilo. Japonci so po mojem mnenju že izgubili vojsko, ker niso takoj v začetku zavzeli Port Arturja. Tudi bo njim v pogubo, ker prodirajo vedno dalje v Mandžurijo, dočim jih Rusi vedno bolj izvajljajo proti severu. Rusi se bodo lahko umaknili tudi onstran Mukdena, kar jim ne bo nič škodovalo. Rusi naj se umikajo toliko časa, da si priboré nadvlado na morju. Nato naj Rusi prične prodirati in Japonci bodo v zimi 1904/5 doživeli grozovit poraz, ki bo Japonsko popolnoma uničil. Vendar pa se lahko dogode med tem dogodki, na katere sedaj niti ne mislimo ne. Kuropatkin lahko prisili obča nejevolja, car ali pa dvor, da prične prodirati. Tudi Anglija se lahko prične vmešati v te zadeve, in potem bo položaj popolnoma drugačen.

Politični ogleđ.

Sestanki našega cesarja s tujimi vladarji. Sestanek avstrijskega cesarja s saskim kraljem se je vršil dne 5. t. mes. v topicah Lend Gaštajnu. Ta sestanek nima političnega značaja, ampak sta oba vladarja le potrdila staro prijateljstvo. — Letos bo tudi obiskal češko kopališče Marijino toplišče angleški kralj. Tudi tega bo šel tja obiskat naš cesar. Izven države na obisk pa ne gre naš cesar zaradi starosti, tako poročajo listi. Ta sklep je že naznanil tujim dvorom.

Državni zbor bo ba.e sklican prej v zasedanje, kakor se je mislilo prvotno. Sklepa se to iz tega, ker je predsednik avstrijske zbornice graf Vetter brzojavno pozvan na Dunaj, kamor je došel 3. t. m.

Ker izven dvora na Skokah bržčas ni bilo prave hiše, so si novi slovenski naselniki morali sami postaviti take. Edini dvor je že v začetku 19. stoletja z ozirom na stavbo imel obliko, ki na Dravskem polju ni navadna: posebej stoječo, veliko zidano hišo z obokanimi prostori in obširna gospodarska poslopja, ki so tudi bila ločena, dočim so druge kmetijske hiše stavljene v kotu ter imajo tudi gospodarska poslopja pa isto streho. Ne trdim, pa, da je sedanja hiša na tem prostoru tista, ki jo je postavil Aleksič, dasi je videti jako stara. Dvoru, ki mu je bil gospodar Pleteršek, so rekali »frajarjevo«, Pleteršku »fraje«, njegovim ljudem pa »frajerjevi«, in sicer zato, ker je to posestvo, kot nerazkotsano, si bržčas edino bilo ohranilo staro pravico do svoboščin.

Srbska rodovna imena so sčasoma izmrla; danes jih ni več; pač pa služijo kot hišna imena; tako se je n. pr. do najnovjše dobe sedanja Peskova hiša imenovala »pri Markoviču«, Pivčeva »pri Jakoliču«.

Cesarica Marija Terezija je dala, da bi se dača pravičneje odmerila, vso zemljo avstrijskega cesarstva izmeriti in na tej podlagi dačo na novo predpisati. Kajiga, ki obsega te določbe, se imenuje kataster; dovršen je bil l. 1757. Po tem novem katastru so imele vse pravice do svoboščin, kakoršne so bile

sula. Zadnji je brezdomno sin čnega Jurija Pleterška, ki je skoški dvorec kupil od Sigerstorffa.

Imenovani Peter Marat torej mi je pravil, kar je v detinskih letih, biva oč pri materi, sam videl, slišal in doživel, pa tudi, kar mu je pripovedovala mati kot poročilo svoje matere, torej njegove babice, ki je, rojena okoli 1780, na dvoru kmetov: la prva desetletja po 1800. In to poročilo Petrovo bodi konec moji razpravi.

»Ko sem bil fant, je v veži naše hiše stala omara, polna pisem, med kojimi so nekatera potrjevala, da je frajarjevo prosto vsakega davka. Posestvo pa se je tudi zato imenovalo frajarjevo, ker nobanega, ki ga je zasledovala pravica in ki je stopil na to zemljo, niso smeli ugrabiti; bil je prost, »fraj«. Tako je n. pr. l. 1820 na našo zemljo pribežal Pulko, da se je rešil vojaščine, in ob istem času in iz istega vzroka tudi Kamp. Seveda sta morala oba ostati pri nas ter sta se oženila in njiju roda živita še zdaj v vasi. Babica moja niso plačevali dače, vendar ta svoboda ni veljala za ona zemljišča, ki so se od frajarjevoga odločila ter prodala. Babica so imeli le vsako leto in sicer d rektno v Gradec odrajtati en »cvajar«, v vrednosti današnjega krajcarja, ki jim je bil predpisan v opomin, da bi dačo morali plačevati, ako